

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 100 lir

Leto XXX. Št. 37 (8743)

TRST, sredo, 13. februarja 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Dobrodo» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

FRANCIJA GROZI, DA BO ZAPUSTILA WASHINGTONSKO KONFERENCO O ENERGIJI

GLOBOK RAZKOL MED EVROPSKO DEVETERICO OB KISSINGERJEVEM ENERGETSKEM NAČRTU

Jobert ostro kritizira izvajanja ameriškega državnega tajnika - Posredovanje Italije in Japonske za premostitev francosko-ameriškega spora - Nizozemski predlog za energetske konference v okviru OZN

WASHINGTON, 12. — V drugem dnevu mednarodne konference o energiji je vzdušje med zunanjimi ministri 13 držav, ki se udeležujejo, izredno napeto. Zabeležiti je treba globok razkol med Francijo in drugimi osmi državami evropske skupnosti. Nasprotovanje francoskega zunanjega ministra Joberta do Kissingerjevega energetskega načrta je označilo tudi današnje razprave Jobert je tudi kritiziral nemškega finančnega ministra Schmidta, ki ga je obtožil, da je izdal politiko skupnega trga s tem, da je sprejel ameriške predloge, ki jih EGS ni odobrila, še zlasti kar zadeva ustanovitev delovnih skupin, ki naj bi priredile prihodnje sestanke.

Na srečanju zunanjih ministrov EGS, ki se je trajalo dolgo v noč, so skušali zmanjšati napetost med nasprotujočimi si stališči Washingtona in Pariza in kaže, da je Francija v tej razpravi ostala osamljena. Kissingerjev program je nalezljal na precejšnje odobravanje Italije, ki ga je izrazil zunanji minister Moro, ki pa je s svoje strani dejal, da je sodelovanje med Evropo in drugimi sredozemskimi državami ter državami na Bližnjem

je poudaril nevarnost konfrontacije z arabskimi državami proizvajalkami nafte, da bi bila njena odločitev v korist Evrope. Ohira je tudi rekel, da ga je presenetila ogromna razlika v stališčih med Francijo in ZDA. Dejaj, da gre za nasprotje o temeljnih vprašanjih.

Predsednik Nixon je sinoči priredil večerjo za prisotne zunanje ministre, med katero je dejal, da Evropa ne bo mogla računati na ameriško jamstvo o njeni varnosti, če bo nadaljevala s svojo politiko iskanja dvostranskih sporazumov z državami proizvajalkami nafte. Nixon je dejal, da je varnost tesno povezana z gospodarskimi vprašanji ter z energetskimi problemi. Nixonov govor je očital zaostritve Kissingerjeve politike, katere cilj je tesna povezava vseh vprašanj, ki obstajajo v ameriško - evropskih odnosih. Ta politika je v zadnjem času večkrat naletela na nasprotje ameriških zaveznikov v okviru NATO, še zlasti med ZDA in Francijo.

Treba je še omeniti stališča nizozemskega zunanjega ministra Van Der Stoepa, ki je zahteval naj se skliče mednarodna konferenca o energiji v okviru OZN, na kateri morajo biti zastopane tudi države proizvajalke. Nizozemski predstavnik je dejal, da njegova vlada sprejema alžirski predlog o izrednem zasedanju generalne skupščine OZN, ki naj bi določila splošne smernice posvetovanj in pobud v raznih organiziranih svetovnih konferencah. Spregovoril je tudi generalni tajnik OECD Van Lennep, ki je dejal, da so njegova in druge mednarodne organizacije že proučile skoraj vsa vprašanja, ki so na dnevnem redu washingtonske konference, da pa doslej niso mogle napredovati na tej poti zaradi političnih nasprotij.

Medtem so čedalje bolj vztrajale govorice, da bo francoska delegacija predčasno zapustila konferenco. Govorci se celo o moztosti odločitve vse EGS, ki bi morala biti v četrtletju v Bonnu in na kateri bi morali razpravljati o možnosti odprtja do arabskih držav. Številni opazovalci v Washingtonu menijo, da Francija ne bo hotela podpisati nobenega sklepnega poročila, niti takega, ki bi bil do stopen za vse močete razlage.

V francosko - ameriški spor so vključile vse države, ki se udeležujejo washingtonske konference in ki skušajo premostiti hudo krizo v odnosih med Francijo in ZDA na eni strani ter med Francijo in Evropo na drugi. Se zlasti si prikladevajo Nemčija, Japonska, Italija in Velika Britanija. Vse kaže, da so njihova prizadevanja zama in da je konferenca slej ko prej obsojena na propad.

Neredi ob izraelsko libanonski meji

TEL AVIV, 12. — Na meji med Izraelom in Libanom je prišlo do obsežnega spopada, ko so kot poročajo izraelski vojaški krogi, ki jih bo tudi izmenjava mnenj o poteku konference o varnosti in sodelovanju v Evropi ter o odnosih med državami EGS in državami članicami SEV. Demantirali pa so vesti, po katerih naj bi bil poglavitni namen Gromikovega obiska v Rimu priprava potovanja v Italijo generalnega tajnika CK KP SZ Brnjeva in ministrskega predsednika Kosignia, ki so znano sprejela leta 1972 vabilo, da obiščeta Italijo, ki jima ga je izročil tedanji predsednik italijanske vlade Andreotti.

Medtem se je zaključila tretja faza izraelskega umika z zahodne obale Sueškega prekopa. Sporazum o ločitvi sil predvideva, da bo Izrael moral umakniti svoje čete z vseh zasedenih ozemelj zahodno od Sueškega prekopa do 21. februarja. Do 5. marca pa se bodo morale izraelske čete umakniti na novo obrambno linijo na Sinaju, kakih 20 km vzhodno od prekopa.

STORTI NA ZASEDANJU VODSTVA SINDIKALNE FEDERACIJE CGIL-CISL-UIL

Splošna stavka bo spodbuda vladi za spremembo gospodarske politike

Donat-Cattin o sporih v vladni koaliciji - Incidenti v Turinu

RIM, 12. — Vodstvo sindikalne federacije CGIL - CISL - UIL meni, da je treba sklicati splošno stavko kot odgovor na presplošne vladne obveze glede načina premoščenja nastale gospodarske krize, predvsem glede izvajanja reform, nadzorstven in investicijski na Jugu. Vsekarer po to ne bo stavka proti vladi, pač po opozorilo in spodbuda. Vse kaže, namreč, da bo stavka oklicana na daljši rok (verjetno prve dni marca), kar daje vladi možnost, da spremeni mnenje in skladno z zahtevami sindikatov uresniči novo gospodarsko politiko.

Ni naš namen zrušiti vlado, je v svojem poročilu v imenu tajništva federacije sindikatov dejal tajnik CISL Storti, pač pa upamo, da bo v tem času spoznala umestnost naših zahtev in spremenila svoje stališče.

Stavka bo oklicana na daljši rok, je dejal Storti, tudi zato, da omogočimo delavcem skrbno pripravo k mobilizaciji in splošno razjasnitev naših zahtev, ki bodo stvarne in podrobne.

Glede petkovske razgovora z vlado je Storti dejal, da so se največ sklicevali na resnost stanja. Za premostitev krize namerava vlada zaštriti sistem «varčevanja» (racionaliziranje in povišanje cene bencina), zmanjšati potrošnje mesa, povišati davek IVA na luksuzne predmete, zvišati električne in železniške tarife. Manjša so jamstva, da bo ustanovitev sklada za politične cene blaga široke potrošnje obrodila zaželeno sadov. Res so objavili «zamrznitev» stanarin, nejasne pa so obveze glede naložb kapitalov v nerazvita področja italijanskega Juga.

GROMIKO PRIDE NA URADNI OBISK V ITALIJO

RIM, 12. — Na vabilo italijanske vlade bo uradno obiskal Italijo od 18. do 22. februarja član političnega urada centralnega komiteja KP SZ in zunanji minister Sovjetske zveze Andrej Gromiko. Gre za povratni obisk za potovanje bivšega italijanskega zunanjega ministra Medicija v Moskvo novembra 1972.

Gromikov obisk ne sodi v okvir obsežnih političnih posvetovanj na raznih ravneh med obema državama, ima pa poseben poudarek zaradi vprašanj mednarodne politike, ki bodo v žarišču posvetovanj, ki jih bo sovjetski zunanji minister imel v Rimu.

Govor bo o vprašanjih, ki so povezana s procesom popuščanja napetosti med Vzhodom in Zahodom, o položaju na Bližnjem vzhodu ter o energetskih vprašanjih. Na vstbi bo tudi izmenjava mnenj o poteku konference o varnosti in sodelovanju v Evropi ter o odnosih med državami EGS in državami članicami SEV. Demantirali pa so vesti, po katerih naj bi bil poglavitni namen Gromikovega obiska v Rimu priprava potovanja v Italijo generalnega tajnika CK KP SZ Brnjeva in ministrskega predsednika Kosignia, ki so znano sprejela leta 1972 vabilo, da obiščeta Italijo, ki jima ga je izročil tedanji predsednik italijanske vlade Andreotti.

VČERAJ V ODGOVORU NA VPRAŠANJA V DEŽELNEM SVETU

Nezadovoljiv Colonijev odgovor o pouku slovensčine v Benečiji

Ostro reagiranje svetovalcev Štoke (SS), Baracettija (KPI), Volpeja (PSI) in Puppini-D'Agarove (Furlansko gibanje)

Na včerajšnji seji deželnega sveta so člani odbora med drugim odgovorili na vrsto vprašanj, ki so jih v zadnjem času sprožili predstavniki svetovalskih skupin. V tem okviru je odbor dal splošna vprašanja Colonijev odgovor na vprašanje v zvezi s prepovedjo poskusnega poslovskega pouka v Brdu in Teru v Beneški Sloveniji, ki so ga sprožili svetovalci Štoke (Slovenska skupnost), Volpe, Pittoni, Zanfagnini in Emmano (PSI), Baracetti, Colli, Lovriha in Moschioni (KPI) ter Puppini D'Agaro (Furlansko gibanje), medtem ko se je Lanza (PSDI) pridružil vprašanju socialističnih svetovalcev.

Odbornik Colonij je uvodoma poudaril vrsto načelnih stališč in v tej zvezi dejal, da je izvajanje demokracije politike do slovenske manjšine velikega pomena za okrepitev evropske vloge naše dežele, hkrati s tem pa predstavlja točno opredeljeno demokratično obveznost, ki izhajala iz člena 6 republike ustave in iz člena 3 deželnega statuta. Zavedamo se — je nadaljeval Colonij — da predstavlja prisotnost slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji - Julijski krajini dejavnik splošnega kulturnega in civilnega napredka, ki zlasti v sedanjem občutljivem trenutku v Evropi in v svetu vidno prispeva k medsebojnemu zblizvanju med narodi in k utrditvi miru. Prepričani smo — je nadalje dejal Colonij — da pot, ki jo je v tej zvezi in v mojih svojih pristojnostih nastopil deželni odbor, predstavlja realistično in hkrati uspešno zaščito etničnih in kulturnih svojstev sodržavljanov slovenskega jezika.

Nato je odbor orisal potek dogodkov v Brdu in Teru, od sklepa slovenskega patronata v Brdu, da organizira v sarnem Brdu in v Teru poskusno poučevanje slovenskega jezika v okviru poslovskega pouka, do prepovedi poslovskega skrbnika iz Humina. Čeprav sama imena specifičnih pristojnosti na tem področju — je dejal Colonij — je deželna uprava tudi na pobudo nekaterih slovenskih organizacij, nastopila pri oblasteh, ki so jim poverjena šolska vprašanja. Po vseh, ki jih je deželna uprava zbrala na pristojnih mestih, je treba poseg šolskega skrbnika iz Humina (t.j. prepoved nadaljnjega poučevanja slovensčine, prip. ur.) pripisati dejstvu, da bi morale biti take pobude neobvezne značaja, medtem ko naj bi bil pouk slovensčine v Brdu in Teru obvezen za vse otroke, ki obiskujejo posloški pouk. Poleg tega, smejo tudi v okviru kakršnega koli dopolnilnega pouka nastavitv ustrezne učne moči samo pristojne šolske oblasti.

Deželni odbor meni, da ustavna pravica svobodnega izražanja ne sme biti predmet kakršne koli omejitve, hkrati s tem pa vabi vse demokracijske sile, naj se izognejo instrumentalizaciji na tem občutljivem področju.

Po vsem tem menim — je pristavil Colonij — da bi društva, združenja ali ustanove, ki bi v prihodnje nameravale organizirati tečaj slovenskega jezika in bi želele imeti za to na razpolago šolske prostore, ne naletela več na težave pri šolskih oblasteh, ko bi šlo za tečaj prostovoljnega značaja. V tem smislu govori tudi člen 6 državnega zakonika št. 477 z dne 30. julija 1973, ki določa, da smejo šolski sveti, ki jih sestavljajo tudi starši prizadetih učencev, sklepati o organizaciji šolskega, poslovskega in izvenšolskega življenja. Sploh pa se italijansko šolstvo — je zaključil odbor — nahaja pred demokratično obnovitvijo, v okviru katere bo mogoče sprejeti vsako upravičeno stremeljenje.

Predstavniki Slovenske skupnosti Štoke je na Colonijeva izvajanja dejal, da je deželni odbor ob tej priliki nastopil vse mremelo pri pristojnih oblasteh. Pred deželnim svetom pa predstavnik deželne vlade in obsežni prepovedi, ni zavzel lastnega stališča do tega vprašanja, ni omenil priznanja slovenske manjšine v Benečiji in tudi ni imel za potrebebojno gospodarsko dopolnjevanje.

iz člena 6 republike ustave in iz člena 3 deželnega statuta. Zavedamo se — je nadaljeval Colonij — da predstavlja prisotnost slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji - Julijski krajini dejavnik splošnega kulturnega in civilnega napredka, ki zlasti v sedanjem občutljivem trenutku v Evropi in v svetu vidno prispeva k medsebojnemu zblizvanju med narodi in k utrditvi miru.

Prepričani smo — je nadalje dejal Colonij — da pot, ki jo je v tej zvezi in v mojih svojih pristojnostih nastopil deželni odbor, predstavlja realistično in hkrati uspešno zaščito etničnih in kulturnih svojstev sodržavljanov slovenskega jezika. Nato je odbor orisal potek dogodkov v Brdu in Teru, od sklepa slovenskega patronata v Brdu, da organizira v sarnem Brdu in v Teru poskusno poučevanje slovenskega jezika v okviru poslovskega pouka, do prepovedi poslovskega skrbnika iz Humina. Čeprav sama imena specifičnih pristojnosti na tem področju — je dejal Colonij — je deželna uprava tudi na pobudo nekaterih slovenskih organizacij, nastopila pri oblasteh, ki so jim poverjena šolska vprašanja. Po vseh, ki jih je deželna uprava zbrala na pristojnih mestih, je treba poseg šolskega skrbnika iz Humina (t.j. prepoved nadaljnjega poučevanja slovensčine, prip. ur.) pripisati dejstvu, da bi morale biti take pobude neobvezne značaja, medtem ko naj bi bil pouk slovensčine v Brdu in Teru obvezen za vse otroke, ki obiskujejo posloški pouk. Poleg tega, smejo tudi v okviru kakršnega koli dopolnilnega pouka nastavitv ustrezne učne moči samo pristojne šolske oblasti.

Deželni odbor meni, da ustavna pravica svobodnega izražanja ne sme biti predmet kakršne koli omejitve, hkrati s tem pa vabi vse demokracijske sile, naj se izognejo instrumentalizaciji na tem občutljivem področju. Po vsem tem menim — je pristavil Colonij — da bi društva, združenja ali ustanove, ki bi v prihodnje nameravale organizirati tečaj slovenskega jezika in bi želele imeti za to na razpolago šolske prostore, ne naletela več na težave pri šolskih oblasteh, ko bi šlo za tečaj prostovoljnega značaja. V tem smislu govori tudi člen 6 državnega zakonika št. 477 z dne 30. julija 1973, ki določa, da smejo šolski sveti, ki jih sestavljajo tudi starši prizadetih učencev, sklepati o organizaciji šolskega, poslovskega in izvenšolskega življenja. Sploh pa se italijansko šolstvo — je zaključil odbor — nahaja pred demokratično obnovitvijo, v okviru katere bo mogoče sprejeti vsako upravičeno stremeljenje.

Predstavniki Slovenske skupnosti Štoke je na Colonijeva izvajanja dejal, da je deželni odbor ob tej priliki nastopil vse mremelo pri pristojnih oblasteh. Pred deželnim svetom pa predstavnik deželne vlade in obsežni prepovedi, ni zavzel lastnega stališča do tega vprašanja, ni omenil priznanja slovenske manjšine v Benečiji in tudi ni imel za potrebebojno gospodarsko dopolnjevanje.

z beneškimi Slovenci. Zaradi tega Slovenska skupnost ne more biti zadovoljna z njegovim odgovorom. Še poprej je Štoke prebral znano Misa-sijevo okrožnico iz leta 1971, s katero je tedanji minister za šolstvo priporočal italijanskim šolam študij tujih jezikov kot pomemben viš kulturnega bogatstva.

Nato je spregovoril komunist Baracetti, ki je izrekel vrsto ostrih kritik na račun Colonijevih izjav. Svetovalec je dejal, da deželni odbor izreka le doneče fraze, ki pa zveni kot kos posmah na račun manjšine in ki naravnost žalijo Slovence iz Trsta in Gorice, katerim so bratje iz Benečije še posebej pri srcu. Mimo tega — je nadaljeval Baracetti — pa bi moralo biti učenje slovenskega jezika za italijanske državljane slovenske narodnosti učenje italijanskega jezika za učence italijanske narodnosti na kateri koli šoli v Italiji. Domačini v Beneški Sloveniji govorijo slovensko in žalostno je, da morajo ustanovljati svoje krožke in celo svoje časopise kot emigranti v tujini. Izvor za huminsko prepoved ni v pobudi določenega posameznika, temveč je to nuja posledica predfašistične tlake, fašističnega nasilja in poznejše republiške zaprtosti, kakor tudi politične usmeritve sedanjega deželnega odbora, ki še vedno ni priznal Slovencev v videmski pokrajini in ki nastopa na Videmskem nacionalistično, medtem ko ubira na Tržaškem in Gorškem pot določenih političnih odprtosti. Vsekarer po KPI zahteva — je zaključil Baracetti — naj se deželna uprava odločno zaveže v Rimu za odpravo protistavne in protidemokracijske prepovedi poslovskega pouka slovensčine v Beneški Sloveniji.

Tudi socialist Volpe je kritiziral odločitev Colonijevih, češ da se je Colonij pri njih izognil osnovnemu vprašanju priznanja slovenskega življenja v Benečiji in njegovih pravic. Tudi glede bodočega razvoja na tem področju je odbor prevzel iniciativno na društva in druge organizacije. Deželni odbor tudi ni poglabil vprašanja do take mere, da bi javnost lahko zvedela, kdo je pravzaprav prepovedal pouk slovenskega jezika v Brdu in Teru. Pri vseh svojih važnostih pa ta problem predstavlja le deleček neprimerno večjega vprašanja dokončnega priznanja slovenske manjšine in njenih pravic v Beneški Sloveniji. Dejstvo je, da živi v teh krajih slovenski živelj, ki ga je treba zaščititi in braniti, in sicer toliko bolj, ker se je doslej v teh krajih dosledno izvajala politika postopnega likvidiranja in izruvanja Slovencev.

Predstavnica Furlanskega gibanja Puppini D'Agaro je na koncu v krajšem posegu obžalovala, da kljub vsem lepim frazam je bil pouk slovensčine v Brdu in Teru vendarle ukinjen in da je ustrezna prepoved še vedno v veljavi. Kljub stalnemu sklicevanju na demokratična načela pri nas še vedno priča nezaljšano dejstvo, da morajo plačati učenci na raznih šolah globo, če jih učitelji ali profesorji zasadijo, da govorijo furlansko ali slovensko, je zaključila svoja izvajanja predstavnica Furlanskega gibanja.

URADNO SPOROČILO ALŽIRSE VLADE

Danes se bo v Alžiru začel arabski vrh

Udeležili se ga bodo Sadat, Bumedien, Asad, Feisal in verjetno kuvajtski emir Al Sabah

PARIZ, 12. — Alžirsko veleposlanstvo v Parizu je uradno potrdilo, da se bo jutri v Alžirji začelo ožje srečanje poglavarjev arabskih držav, katerega se bodo udeležili predsednik Egipta, Sirije, in Alžirije, saudski kralj Feisal in po vsej verjetnosti kuvajtski emir, Glasnik veleposlanstva je tudi dejal, da bo v žarišču razprave vprašanje ločitve med sirsirski in izraelskimi oboroženimi silami na golanski fronti, ki naj bi potekalo podobno kot med Izraelom in Egiptom. Ločitve naj bi pravzaprav sledila sporazumu, ki so ga dosegli januarja v Ženevi o ločitvi nasprotujočih si čet ob Sueškem prekopu.

Po vsej verjetnosti bodo poglavarji arabskih držav, ki se bodo jutri zbrali v Alžirju, obravnavali tudi možnost ukinitve zapore nad izvozom arabskega nafte v ZDA, ki naj bi jo vsaj omilili.

Uradno sporočilo alžirskega veleposlanstva je tako pojasnilo vse govorice, ki jih je bilo v prejšnjih dneh zelo mnogo in po katerih naj bi bilo srečanje na vrhu v egiptovskem mestu Asuanu ali pa v glavnem mestu Saudske Arabije. Zakaj so se arabske države odločile za Alžir za sedaj še ni jasno in kaže, da so se zanj odločili v teku današnjega dne. Še vedno ni jasno, ali se bo srečanje na vrhu udeležili tudi kuvajtski emir Al Sadat. Njegov prisotnost so v začetku potrdili, nato pa jo je sam emir demantiral v poročilu, ki ga je poslal egiptovskemu predsedniku Sadatu, češ da mora ostati v Kuvajtu zaradi obiska zairskega predsednika Mobutuja. Medtem pa so dokončno izključili prisotnost v Alžiru maroškega kralja Hasana II.

našnjega dne. Še vedno ni jasno, ali se bo srečanje na vrhu udeležili tudi kuvajtski emir Al Sadat. Njegov prisotnost so v začetku potrdili, nato pa jo je sam emir demantiral v poročilu, ki ga je poslal egiptovskemu predsedniku Sadatu, češ da mora ostati v Kuvajtu zaradi obiska zairskega predsednika Mobutuja. Medtem pa so dokončno izključili prisotnost v Alžiru maroškega kralja Hasana II.

Irak zahteval izredno sejo varnostnega sveta

NEW YORK, 12. — Iraska delegacija v OZN je zahtevala nujno sejo varnostnega sveta, da bi preučili «napadalne pobude Irana proti irski ozemelski celovitosti». Teheranski tisk medtem poroča, da je bil položaj na meji med Iranom in Irakom, kjer je v nedeljo prišlo do krvavega spopada, danes ponovi skoraj popolnoma miren. Medtem so sporočili, da je teheransko zunanje ministrstvo poslalo irski vladi ostro protestno listilo, v kateri tudi zahteva, naj iraske oblasti izplačajo odškodnino svojcem ubitih iranskih vojakov.

Včerajšnji odgovor deželnega odbornika za splošne zadeve Sergia Colonija na vprašanja svetovalcev v deželnem svetu v zvezi s prepovedjo poslovskega pouka slovensčine v Brdu in Teru v Beneški Sloveniji, je po svoji vsebini tak, da ga ne moremo imeti za zadovoljivega. Vajeni smo že poslušati splošne načelne izjave o demokratičnih obvezah deželne uprave do slovenske narodnostne skupnosti in o ugotavljanju vloge naše manjšine kot tistega dejavnika, ki predstavlja bogatstvo naše dežele in njenega kulturnega in družbenega napredka. Toda kaj imamo od takih in podobnih lepih in tudi točnih ugotovitev, če se potem na prvem primeru, ko bi morala takim ugotovitvam slediti tudi konkretna dejanja, pokaže, da so eno besede, pa čeprav izrečena v osebnih dobromernostih, drugo pa stvarnost, ki je v svojem končnem rezultatu nekaj povsem nasprotnega.

Iz Colonijevoga odgovora je mogoče razbrati, da bi dežela sicer hotela nekaj narediti za beneške Slovence, da pa so njeni napori za to premalo odločni in zato ne učinkoviti. Iz navajanja razlogov, ki jih dajejo šolske oblasti za svoj nedemokratični ukrep o prepovedi, da bi beneški slovenski otroci bili vsaj v poslovske in neuradnem šolanju deželni pouka v slovensčini, je jasno razvidno, da ta prepoved sedaj ne bo preključena. Preključena pa naj ne bi bila zato, ker — v smislu izgovorov šolskih oblasti — boja pouk, za kakršnega se je izrekel šolski patronat v Brdu po prostovoljni odločitvi, ni bil fakultativen (kot naj bi take pobude morale biti), temveč da je bil obvezujoč za vse otroke. (Nadaljevanje na 6. strani)

Pogovor rimskih preiskovalcev z ministrom Ciriacom De Mito o škandalu «Cazzaniga-ENEL»

Iz Genove bodo poslali ček za milijardo lir, da se ugotovi, komu je bil namenjen

RIM, 12. — Namestnik rimskega državnega pravdnika dr. Pianura se je podrgno ugovarjal z ministrom za industrijo, demokristijanom De Mito o škandalu «Cazzaniga-ENEL». Zanimale so ga predvsem podrobnosti o načrtu državnih ustanov za električno energijo pri konverziji termoelektrarn. Pianuro je zanimalo tudi vedeti, kaj točno počnejo v uradih ministrstva začetniki tujih petrolejskih družb. S tem skušajo tudi pojasniti ozadja skandala o domnevnem podkupovanju državni funkcionarjev in politikov, ki naj bi državi prikrili dejansko stanje zalag petrolejskih derivatov med znano jensko krizo.

De Mita je, po izjavah krogov, ki so blizu ministru, nudil dr. Pianuru najpodrobnejše informacije.

Včeraj so se tudi sestali genovski pretorij Almerighi, Sansa in Brusco z rimskimi preiskovalci. Ugotovali so, da se bo preiskava še nadaljevala po ločenih tirih, saj gre za krajevno obojeleže preiskavo.

Veliko zanimanje pa vzbujajo vesti o preiskavi, ki zadeva državno podjetje za električno energijo ENEL. S tem v zvezi so namreč rimski preiskovalci izrazili dvom glede umestnosti naloga za aretacijo proti bivšemu voditelju Zveze petrolejskih družb Cazzanigi. Tega namreč dolžijo, da je vsilil ENEL take načrte za preusmeritev termoelektrarn v Italiji, da so pri tem imele petrolejske družbe kar čimveč dobička. V Italiji je namreč preko 60 odstotkov električne energije, ki jo proizvajajo termoelektrarne, na osnovi nafte. Genovski pretorij so rimskim preiskovalcem zagotovili, da jim bodo v najkrajšem času poslali dokazni material. Gre, kot trdijo, za ček za znesek, ki presega eno milijardo lir. Rimski preiskovalci bodo morali ugotoviti, komu je ček bil namenjen.

V Rimu se medtem nadaljuje preiskava o odgovornosti funkcionarja Carla Napolitana. Obtožen je, da je državnim organom nudil lažne podatke o zalozah tekočega goriva.

50-letnica dnevnega glasila KPI «l'Unità»

RIM, 12. — Ob petdeseti obletnici izhajanja dnevnega glasila KPI «l'Unità» sta bili dve krajši slovesnosti v uredništvih in tiskarnah dnevnika, ki se tiska v Rimu in Milanu.

Svečanosti v milanskem uredništvu so se udeležili tudi predstavniki lombardijskega združenja časnikarjev Panozzi in predsednik Zveze italijanskih kronistov Reali, pokrajinski tajnik sindikata tiskarjev, poleg nekdanjih glavnih in odgovornih urednikov komunističnega glasila. Ob jubileju je «l'Unità» izšla, v nedeljo, v dvojnem formatu z rekordno naklado 1.300.000 izvodov.

Danes Echeverria prispe v SFRJ

BEograd, 12. — Na vabilo predsednika Tita bo jutri ob 13. uri prišel na uradni in prijateljski obisk predsednik Luis Echeverria. Poleg uradnih razgovorov s predsednikom Titom o aktualnih mednarodnih

Ameriški državni tajnik Kissinger in japonski zunanji minister Ohira med zasedanjem washingtonske konference o energiji. Med njima tajnik OECD Lerner

Na Washingtonski konferenci o energiji je prišlo do izredno hudega spora med Francijo in ZDA ter med Francijo in drugimi osmi državami evropske skupnosti. Prepada med stališči Francije in njenimi evropskimi zavezniki je tako globok, da grozi evropski gospodarski skupnosti celo razkol, kljub prizadevanju nekaterih držav, da bi omilile nasprotujoča si stališča, ki so se izkristalizirala na

DANES

konferenci. Deželni odbornik za javne zadeve Colonij je včeraj v deželnem svetu odgovoril na vprašanje v zvezi s prepovedjo poslovskega pouka slovensčine v Beneški Sloveniji. Colonij je pono-

vil že znane načelne obveze dežele do slovenske manjšine, glede konkretno formuliranih vprašanj pa je njegov odgovor dejansko potrdil, da prepoved nedemokratična in protistavna ukrepa za sedaj ne bo umaknjena. Interpelanti so Colonijev odgovor ocenili za nezadovoljiv in ugotavljali, da je deželni odbor o tem vprašanju nastopil pri pristojnih oblasteh premalo odločno.

Na Krku podpisan sporazum o gradnji jugoslovanskega naftovoda

(Od našega dopisnika)

BEograd, 12. — V Haludovu na obzoru Krku so danes razveljavili u-

Na prihodnji seji še ne bo na dnevnem redu preureditev občinskega odbora

3

DANES V ODLOČILNI NOGOMETNI KVALIFIKACIJSKI TEKMI ZA SP

Jugoslavija ali Španija?

Obe ekipe precej izenačeni - Trener reprezentance ZRN Schön napoveduje zmago «plavih» Ali bo stavka javnih prevoznih sredstev v Frankfurtu zmanjšala število gledalcev?

Jugoslavija bo odigrala prvi odločilni srečanje za vstop v finalne svetovnega nogometnega prvenstva, ki bo junija v Zah. Nemčiji. Tekma, kateri so privrženci že našli visokodoneče vzdevke, kot «tekma stoletja» ali «tekma za biti ali ne biti jugoslovanskega nogometa», bo izredno važna, saj so Jugoslovanci zadnjič nastopili na svetovnem nogometnem prvenstvu leta 1962, ko so se uvrstili na četrto mesto. Od tedaj dalje pa jim ni uspelo se dokopati do finala.

Vzdušje pri Jugoslovanih je na višku, vsi so v najboljši formi, prispel pa je še zadnji reprezentant, Petković, ki igra v Franciji. Postava je tako popolna in trenerji štab «plavih» pričakuje nocojsnji dvoboj s Španci precej mirno. Na vprašanje, komu bo šla zmaga, neradi odgovarjajo, splošno mnenje pa je, da bo zmagal in se uvrstil v finale tisti, ki bo res dal vse od sebe.

Obe ekipe sta zelo izenačeni, kar dokazujejo dosedanje rezultati.

JUGOSLAVIJA: Marič, Buljan, Hadžiabdić, Bogičević, Oblak, Katalinski, Šurjak, Petković, Karasi, Acimović, Džajić.

ŠPANIJA: Iribar, Sol, Jesus Martinez, Benito, Uria, Juan Carlos, Claramunt, Asensi, Amancio, Garate, Valdez.

Sodnik: Caroux (Belgija).

predvsem pa tekmi iz Las Palmas in Zagreba, ko sta se Jugoslavija in Španija razšli pri neodločenem rezultatu. Vse pa je odvisno od igre jugoslovanskih nogometašev, začeni od Mariča pa vse do napadnih vrst.

Vprašanje pa je, do kakšne mere so se jugoslovanski igralci pripravili v Splitu in ali so res napravili vse, da bi se v Frankfurtu predstavili v najboljši formi. Trenerji štab je namreč prepričan, da si niso vsi vzeli enosmernih priprav preveč k srcu in je zato možno, da bo kateri izmed igralcev občutil pomanjkanje treninga in večmesečni počitek državnega prvenstva. Vendar pa je do sedaj jugoslovanska selektorska komisija napravila vse, da bi pripeljala svoje varovance v Frankfurt v najboljši formi. O tem pričajo tudi izjave najvidnejših svetovnih no-

ner Ladislav Kubala je v svojih izjavah zelo previden. Po njegovem mnenju so možnosti za zmago enake: petdeset odstotkov na vsaki strani.

Celoten stadion je že dolgo razprodan in predvideva se, da bo na njem nekaj tisoč gledalcev več, kot jih lahko uradno sprejme. Policija je namreč ugotovila, da je bilo prodanih od 5.000 do 30.000 tisoč ponarejenih vstopnic, vendar pa so doslej našli le 400 lastnikov ponarejenih listov. Za tiste pa, ki jim ni uspelo si pravčasno priiskrbeli vstopnice, je zahodnonemška televizija poskrbela za prenos na velikem bližnjem kolesarskem stadionu, kjer je prostora za 12.000 gledalcev. Ti si bodo lahko ogledali neposredni prenos srečanja, istočasno pa poslušali izvirne «zvok» iz Waldstadiona.

Zanimanje za nocojsnje srečanje

JUGOSLAVIJA — ŠPANIJA NA TV

Jugoslovanska televizija bo danes prenašala kvalifikacijsko nogometno tekmo za SP med Jugoslavijo in Španijo iz Frankfurtu v neposrednem prenosu s začetkom ob 19.25 ter v registriranem posnetku ob 22.25, italijanska TV pa v povzetku po prvem sporu v okviru današnje oddaje «Športna sreda» ob 21.40.

ni veliko le med «navadnimi» navijači, pač pa tudi med predstavniki nogometnih reprezentanc. V Frankfurtu bo prisotna cela armada nogometnih izvedencev, s Brazilci na čelu, ki bodo 13. junija odigrali otvoritveno srečanje svetovnega prvenstva s današnjim zmagovalcem. Zanimanje za tekmo je veliko tudi v Braziliji, saj bo brazilska televizija tekmo prenašala neposredno. Televizijske postaje iz 16 držav so si že zagotovile pravico do prenosa, prav tako pa tudi radijske postaje. Med njimi je tudi Detroit, ki bo tekmo prenašal v srbohrvaščini za Jugoslovane, ki živijo v Kanadi in v ZDA.

Pri vsem tem pa je v Frankfurtu stavka javnih prevoznih sredstev. Če se ne bodo delodajalci in sindikati pravčasno sporazumeli, bo splošna stavka zajela letališko osebje, policijo in ves mestni promet. S tem bi bil ogrožen dotok navijačev na frankfurtski stadion, za sedaj pa letijo jugoslovanske letala z gledalci nemoteno, kljub zastoju na frankfurtskem letališču.

AVTOMOBILIZEM

TORONTO, 12. — Na avtomobilskem tekmovalnem «Canadian Winter Rally» je že četrto leto zaporedoma zmagala posadka Perusse - Bellefleur na avtomobilu znamke fiat 128. To je eno najtežjih avtomobilskih tekmovalj na svetu. Tekmovalci morajo prevoziti 2000 km dolgo progo s povprečno hitrostjo 80 km na uro. Od 93 posadk, ki so letos startale, jih je prispelo na cilj le 13.

V prvih treh tekmovalnih dneh bodo odigrali te tekme: DANES Fiorentina — Ferencvaros ČETRETE Genca — Vojvodina Inter — Amsterdam Everton — Roma Rapid Bukarešta — Napoli Bologna — Rangers Glasgow Dinamo Zagreb — Sampdoria Eintracht — Lazio SOBOTA Povratna srečanja med istimi moštv.

V naslednjih dneh bodo na vrsti četrtfinalna in polfinalna srečanja, v ponedeljek, 25. t.m. pa bo v Viareggiu na sporedu finale za 3. in 1. mesto.

Na tem turnirju bi morala nastopiti tudi moskovska Junost, ki pa je svoje sodelovanje preklicala in so prireditelji namesto te ekipe povabili zagrebški Dinamo.

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je po prejemu sodniških poročil o nedeljskih nogometnih srečanjih menila, da se je tekma v Štandrežu med Juventino in Vesno zaključila regularno in ni zato sprejela nobenih disciplinskih ukrepov.

Vesna je že najavila svoj priziv.

BEZBOL

Openski bezbolski prvoligaš Alpi-

na, ki je letos vstopil v najvišjo italijansko ligo, bo nastopal v prvenstvu bezbolke A lige v abinaciji s tovarno pohištva Buzzi iz Visca.

ODBOJKA

BOR DEŽELNI PRVAK

«Plavi» so se uvrstili med 32 najboljših mladinskih ekip v državi

Deželni mladinski odbojarski finale je prinesel zastopnikom Bora velik uspeh. Tržačani so povsem zaslužno postali najboljša mladinska šesterka v naši deželi. Zadnja leta je zašla moška odbojka pri Boru v krizo in prepored te lepe športne panoge je zdaj več kot očiten. Za naslednje podobne uspehe «plavih» se moramo vrniti v leto 1969. Potem je sledil štiriletni premor.

Tržačani so se predstavili v teledonaciji Murgurjo kot najboljša ekipa v vsakem pogledu. Vso pohvalo zasluži trener Neubauer, ki je znal svoje varovance odlično pripraviti. Potem, ko so prepričljivo odpravili Aurora iz Remanzacco in Torriano iz Gradišča jim je bilo dovolj v odločilnem srečanju s Pordenončani izbojevati samo set. To so «plavi» tudi storili in če bi bilo potrebno še kaj več, bi prav gotovo spravili na kolena tudi tega tekmečca.

Za zmago je odprla Boru pot do nadaljnjega tekmovalja, ki se bo nadaljevalo 3. marca. V konkurenciji je ostalo še 32 ekip, ki se bodo v začetku marca spoprijele v 16 tekmah. Poraženci bodo izločeni, zmagovalci pa bodo imeli sedem dni kasneje ponovno neposredni obračun. Tako se bo vrsta skričala na osem ekip, ki se bodo ponovno srečale v dveh turnirjih s štirimi konkurenti. Končna zmagovalca pa bosta igrala za italijanski državni naslov. Pot je dokaj dolga in seveda izredno težavna. Datum slednjih dveh tekmovalj za sedaj še ni znana.

Turnir v telovadnici Murgurjo se je močno zavlekel in zadnja tekma se je končala pozno popoldne. Slovenski odbojkarji so imeli dokaj ugoden izid. Igrali so prvo ter četrto in peto tekmo.

Bor — Aurora Remanzacco 2:0 (15:12, 15:9)

Borovci v tem srečanju niso pričeli najbolje. Majhna nezanesljivost in tri sodnikove napake so omogočile nasprotnikom vodstvo petih točk. Požar in tovarski so bili stalno v vodstvu, vse do enajstice. Vsem igralcem se je poznalo, da navedeni igralci zgodaj jutraj. Niti v drugem setu ni «plavi» stroj še stekel po pravem tiru. Po vodstvu Aurore z 9:7 je končno le prišla do izraza prava moč Tržačanov.

Torriana — Ginnastica Pordenon 2:1

Zmaga Torriane iz Gradišča nad Ginnastico je prinesla največje presenečenje turnirja. Gradiščani, ki so se morali zadovoljiti z zadnjim mestom na končni lestvici, so igrali proti temu nasprotniku izredno zagreženo. Na koncu so, seveda, napravili Boru veliko uslugo.

Aurora — Ginnastica 0:2

Po nepričakovanem porazu so se Pordenončani takoj potem oddolžili z zmago. Aurora je tu pa tam zaigrala dobro, a prizadevni Silvano Zanuti le ni zmozel preprečiti poraza.

Bor — Torriana 2:0 (15:7, 15:9)

V lepi in zanimivi tekmi je Bor slavil drugo zaporedno prepričljivo zmago. Srečanje je bilo tehnično dokaj zanimivo. Torriana se je žilavo upirala od samega začetka. Vezna igralca Bora sta dobro zalagala napad in Kodrič, Požar, Bruno Kralj in Košta so se bolj uspešno zaključevali.

V drugem setu si je Bor priprl veliko prednost in samo nepazljivost lahko pripisemo devet osvojenih točk nasprotnikom. Po tej zmagi so bili Tržačani na pragu končne zmage. Po štirih tekmah so bili še edini neporaženi.

Ginnastica Pordenon — Bor 2:1 (11:15, 15:5, 15:7)

Za končno zmago je bilo «plavim» dovolj, da zadnjemu nasprotniku odzvezamej set. To so Tržačani tudi storili. V prvem setu sta obe šesti meri pokazali odbojko, ki presega mladinski turnir. Varovanci trenerja Neubauerja so zaigrali izredno, kot jih malokrat vidimo. Vse je delovalo kot najbolj natančen stroj. Po tej delni zmagi borovcev (ki je pomnila tudi končno zmago) je prišlo do razumljivega popuščanja. Pordenončani so stanje v setih izenačili. V zadnjem, odločilnem nizu so slovenski fantje preboleli krizo in ponovno igrali odlično. Nasprotnika bi

OBVESTILO

Tržaško šahovsko društvo (SS Triestina — Ul. Giulia 4) in ŠD Kontovel prireja

1. moštveni šahovski turnir

Tržaške pokrajine

v Kulturnem domu na Proseku. Turnir se bo začel 16. t.m. ob 16. uri. Vpisovanje do 15 minut pred začetkom. Udeleženci bodo prejeli spominske kolajne, ekipe pa pokale. Glavni sodnik bo mojster dr. Božidar Filipovič.

SPDT obvešča, da se v nedeljo, 12. t.m. prične smučarski tečaj na Sviščakih pri Ilirski Bistrici. Tečajniki, ki se mislijo odpovedati tečaju, naj to javijo najkasneje do srede jutraj na sedežu ZŠSDI, Ulica Geppa 9, tel. 31-119. Urnik odhoda avtobusov in razpored po tečajih bo objavljen v petek, 15. t.m. na športni strani PD.

ŠD Breg priredi v nedeljo, 17. t.m. SMUČARSKI IZLET na Kravce. Vpisovanje v torek in četrtek v občinski telovadnici v Dolini in vsak dan pri vaških zastopnikih.

Slovenski pomorski klub Čupa v Sesljanu sklicuje svoj 2. redni občni zbor za petek, 15. februarja. Občni zbor se bo začel ob 20. uri v prvem ali ob 20.30 v drugem sklicanju v dvorani PD I. Gru-

dne v Nabrežini.

V PRVENSTVU MLADINCEV

NOGOMET

NEPRIČAKOVANA ODLOČITEV

Nereo Rocco včeraj zapustil Milan

TRST, 12. — Milanov trener Tržačan Nereo Rocco je sklenil prekiniti svoje obveznosti do tega italijanskega nogometnega kluba. Še včeraj je izjavil, da bo odšel od Milana junija, danes pa je nenadoma sklenil svoj odhod pospešiti za nekaj mesecev in je v večernih urah že odpotoval v Trst. Vodstvo Milana je v uradnem sporočilu izjavilo, da je «Rocco prosil za določeno obdobje počitka in njegovi želji so ugodili».

Trenutno so vodstvo ekipe poverili Tržačanu C. Maldiniu, ki je že v zadnjih mesecih pomagal Roccu pri tehničnem vodstvu Milana.

RIM, 12. — Jutri bo v kraju Apiano Gentile na sporedu mednarodno mladinsko nogometno srečanje med Italijo in Švico.

HOKEJ NA LEDU

Jugoslovanska hokejska zveza je obravnavala primer sporne nedeljske prvenstvene hokejske tekme med Olimpijo in Jesenicami v Ljubljani, katero so zaradi hudih sodniških napak prekinili, ker so Jeseničani v zadnji tretjini zapustili igrišče. Hokejska zveza je prav zato, ker Jesenice niso hotele igrati tekme do konca, prisilila zmago Olimpije s 5:0. V trenutku prekinitve je bilo stanje neodločeno 2:2.

G. F.

NAROČITE SE NA PRIMORSKI DNEVNIK

KOŠARKA

V PRVENSTVU «POMLAD»

VISOK PORAZ BORA IN POLETA

Sveloivančani so nastopili okrnjeni

Lloyd Adriatico — Bor 84:56 (48:30)

BOR: Trevisan, F. Mazzucca, B. Furlan 10, Siega 12, Ražem 18, Košta 4, Race 2, Udovič, R. Furlan 10.

PROSTI METI: 0:4.

Kot v prvem srečanju so tudi v drugem borovci izgubili tekmo proti Lloyd Adriaticu, ki je tako ohranil drugo mesto v lestvici. «Plavi» so nastopili brez petih standardnih igralcev, ki so odpotovali s šolo na sneg. Brez Žerjaka, A. Mazzucca, Volka, Paroveca, Perka in Simčica je bil poraz neizbežen. Za nameček je bil poraz neizbežen. Za nameček je bil poraz neizbežen. Za nameček je bil poraz neizbežen.

Vsa ta negativna dejstva so se v večji meri botrovala Borovemu neuspehu, ki je bil le občasno enakovreden nasprotniku gostom.

Ne glede na odsotnosti in poškodbe pa so vseeno borovci zagrešili preveč napak pri podajah, kar so seveda takoj izkoristili lloydovci, ki so s hitrimi protinapadi polnili Borov koš. Med borovci so vsi igrali pod svojimi sposobnostmi.

SABA — Polet 83:38 (38:16)

POLET: Valter Sosić, Andolšek, Taučer 14, Škabar 2, Daneu 2, Ferluga 4, Leniša 2, Kalin 14 in Rimondo.

PROSTI METI: 4:14.

PET OSEBNIH NAPAK: Taučer (31:62).

Košarkarji SABA so bili premočni za naše poštvalne igralce, ki niso mogli domačinom do živega. SABA je namreč zadevala od vsepovsod. Pomanjkanje treningov se je poznalo poletovcem, ki niso mogli držati ritma nasprotnikov.

Med posamezniki sta dobro igrala Ferluga in Kalin. Polet je v tej tekmi nastopil brez svojega najboljšega «playmakera» Marka Sosića, ki bi lahko precej pripomogel, da bi bil poraz nižji.

b. l.

BOKS

TURIN, 12. — Italijan Bruno Arcuri, svetovni boksarski prvak junior welter kategorije, bo v soboto izpostavil svoj naslov v srečanju s Špancem Tonyjem Ortizom, ki je evropski prvak iste teže.

Jugoslovanski nogometaši na zadnjem treningu v Frankfurtu pred današnjo tekmo s Španijo

Mladinska enajsterica Doberdoba je pred kratkim zaključila svoje prvenstvene nastope

STENA

15.

Po nekajurnem pohodu so se vrnili na svoje položaje. Veseli so bili, da imajo spet streho nad glavo in kuharja, ki jim bo skuhal večerjo.

Jožetu nocoj enolonočna ni teknila. Ni se mogel znebiti spominov na ubite. Po večerji sta s Strojevim posedala pred kočo. Gledala sta, kako tone težka sončna obla v kope oblakov in kako se s koroških hribov plazi k njim mrak. Gledala sta slovensko zemljo. In zdelo se jima je, da narašča vijoličasto megleno morje. Nemško morje. Stoletja buta vanje in zdaj jih hoče preplaviti...

Poveljnik je na kolenih pestoval puško. «Veš, Jože, prav si imel, ko si predlagal, da spustimo ujetnika. Pekla bi me vest, če bi ga ubili. Rekel si, da bodimo ljudje. Vojne je konec. Kaj hočemo? Mi hočemo biti ljudje, a kaj če oni nocoje teče? Vso pot sem premišljeval, zakaj ubija človek človeka».

«Tudi jaz sem razmišljal o tem. Ti si bil na balkanski fronti in si videl dosti sveta, gotovo več bolje».

«Ne, tega ne vem. Tega me niso učili v šoli in nisem slišal v cerkvi. Tega tudi tisti ne vedo povedati, ki gonijo ljudi v medsebojno klanje, ko se krivi, da je pomrlo dvalet milijonov ljudi. Mi se le branimo. Nemci so izgubili voj-

no, pa kljub temu lažijo naprej v našo deželo in Italijani tudi. Vidiš! Majhno domovino imamo, pa še to nam hočejo vzeti!»

In še je nadaljeval: «Zapomni si: to, kar so napisali, mislijo resno».

Ko je legel na slannati pograd, ni mogel zaspati dolgo v noč.

Strmel je v zakajeni strop, kjer so trepetali okrogli odsevi brilvice.

«Teško živi človek, ki je ubil človeka», je dejal prijatelju, ki je ležal z rokami pod vzglavjem poleg njega.

«Ne misli na to. Človek ni kriv, če mora... Sicer pa niti ne veš, če si koga zadel. Če morda domišliš, da si zgrešil, potem si misli, da je bil tvoj tisti, ki sva ga obvezala in spuštala, pa ti bo laže».

Naslednje dni jih je sovražnik iz doline obdeloval s topovi. Da bi ga preslepili o številu čet, ki varujejo gorske prelaze, so kurili ognje na različnih mestih. Potem so varno skriti poslušali kanonado v prazno.

Se nekajkrat so se srečali s patroljami in nekoliko puškariji. Mnogo huje pa se je godilo četi, ki je čuvala karavanski predor. Od tam se je dan za dnem slišalo streljanje in grmenje.

Joža si je zapomnil dogodek z nemškimi agitatorji. V četrto taborišče je prišlo dekle z imenom Tinca. Povedala je poveljniku, da so v vas prišli Nemci prepričevati Korošce, naj glasujejo za Avstrijo in kulturno Evropo ter naj se ne vežejo s Srbi. Poveljnik je zbral vod vojakov in se spustil skozi gozd v vas. Zjel je Nemce v vaški gostilni.

«Kaj z njimi?» se je vprašal. Bili so civilisti in glasno so protestirali, ker jih je nameraval vleči s seboj. Bohinjski divji lovec pa mu je predlagal:

«Treba jih je kaznovati in izpustiti!»

Vedel je napraviti nekaj kolov. Zataknil so jih agitatorjem skozi rokave in jim jih pritrčili z vrvmi tako, da se jih

po poti ne bi mogli znebiti. Ko je bilo vseh sedem tako nagačenih, so jih odgnali na rob vasi, od koder se je pot vjugal v dolino. Bohinjec je predlagal poveljniku:

«Vzemimo jim tice ven in namažimo jih z globinom! Tako smo delali v Bohinju za lovci», je še dodal.

«Ne, tega ne bomo napravili», je odredil Strojov. «Za spomin na srečanje z nami boš vsakega posebej sunil v rit, in konec! To bo za plebsit!»

Tako so tudi napravili. Krepak fant je brcnil vsakega posebej v zadnjico in mu v slovo dejal:

«Tako, da se ne prikaže več, kakaj drugič ti posvetimo drugače!»

3

Za zeleno mizo so krojači usode sveta sklenili, da bo Koroška pripadla ne glede na zgodovinske okoliščine tistemu, ki bo dobil od ljudi največ glasov. Ko so utihnile puške, so se razvnele politične strasti.

V tem boju je Strojov namenil Jožu častno nalogo. «Lep si, Močan. Pamenen. Znaš se obnašati in ljudje te imajo radi. Napravil te bomo za Korošca. V dolino pojdeš. Obiskoval boš naše ljudi. Delil jim boš »propagando«. In najvažnejše: nas boš obveščal, kaj počno Nemci in kaj napletajo».

Obhalel je irhovec. Dobil je tudi naramnice s planiko, izrezljano iz jelenovega roga, lovski suknjič z zelenimi zavijki in klobuk z obledelim gamsovim čopom.

Naloga mu je bila všeč. Naveličal se je poganja. Obetal so se mu razburljivši doživljaji, ki naj bi bili v njegovo in narodno korist. V zvezdno noč je krenil proti dolini s polnim nahrbtnikom »propagande«. Nekaj dni mu je šlo po sreči. Razdelil je letake, kot mu je bilo naročeno. Kjerkoli se je oglašil, so ga sprejeli kot Korošca. Naučil se je podkrova. Zbijal je šale. Mnogo jih je znal iz tovarne, druge si je sproti izmisli. Pridobil si je precej novih prijateljev. Povsod

so ga gostili. Kmalu je pozabil, da hodi po ozemlju, kjer ima tudi sovražnik svoje ljudi.

Nekoč se je o mraku ustavil v vaški gostilni, polni fantov in moč. Ustavil se je zaradi Tinca, gostilničarjeve hčerke, ki jih je bila prišla obvestit o agitatorjih. Veselo ga je pozdravila. Postavni fant ji je bil všeč, česar ni skrivala. Z žarečimi očmi mu je stregla in se kar naprej sukala okoli njega, ko je govoril z očetom.

V gostilno je stopilo nekaj tujcev z nič kaj prijaznimi obrazi. Vrvrež je rahlo potihnil, ljudje pa so se z nezadovoljstvom zazrl v prišlece.

Vstopila je Tinca z dvema vrčema piva in ji postavila pred očetom in Joža. Bila je bleda in prestrašena. Sklonila se je k očetu in mu nekaj šepnila v uho. Mož se je zresnil in mrmraje dejal Jožu:

«Nekdo vas je izdal. Zunaj vas čakajo. Lahko se zgodi, da vas ustrelijo».

«Tudi jaz imam pištolo», je rekel Joža.

«Preveč jih je... in še nam boste napravili težave. Hči vas bo skrila.» Potem se je ozrl k harmonikarju.

«Daj fant, ureži eno!»

Harmonika je zavreščala divje in razposajeno. Njenim zvokom so se pridružili vriski. Gostilničar je zavpil:

«Dejve izbirajo!»

Komaj je to rekel, je bila že Tinca pri Jožu. Potegnila ga je med plesalce. Zavrtela sta se naokoli samo enkrat, potem pa brž skozi vrata v vežo. Tam ga je potegnila v temo in nato po stopnicah. Šla sta po temnem hodniku. Zarotal je ključ in odprla je vrata svoje sobe. Potem je zaklenila in prižgala luč.

«Ubili vas hočejo! Tu vas pa ne bo nihče iskal. Bodite brez skrbi. Kar ležite v posteljo in zaspite.» Samo to je rekla, ugasnila luč in odšla.

(Nadaljevanje sledi)

VČERAJ V BANČNEM ZAVODU V CHIASSU

Fašist Angelo Angeli zaprt v Švici zaradi izsiljevanja tihotapca valute

Skupaj z njim je v zaporu še šest ljudi: troje izsiljevalcev in troje izsiljanih

MILAN, 12. — Švicarska policija je danes prosila milanske kolege za poglben preiskavo v zvezi s sedmimi osebami, ki so jih aretirali pred nekaj dnevi v Chiassu zaradi ugrabitve in tihotapljenja valute. Med aretiranimi izstopa i ne znanega fašističnega pretepača Angela Angelija, ki je imel že večkrat opravka z italijansko pravico zaradi pretepanja, bombnih atentatov in udeležbe tečajev v polovajskih fašističnih taboriščih. Poleg njega so švicarski policisti aretirali še 40-letnega Renata Padovanija, 21-letnega Renata Orsija, 27-letnega Antonia Attolinija, 28-letnega milanskega poslovnika Giorgio Cupertina lastnika podjetja »Finan Consult F.C.S. Italiana«, njegovo ženo Anno Mario in njegovega 24-letnega uslužbenca Enza Gorlo.

Zadeva, ki je privedla omenjeno sedmerico v zapor, je komplicirana in še nejasna, čeprav jo skenjašjo preiskovalci prikazati le kot poskus izsiljevanja brez političnih implicacij. Padovani, Angeli, Orsi in Attolini so prejšnji terek »ugrabili« industrija, njegovo ženo in

njegovega uradnika v Milanu in jih prisilili, da so jim sledili v Chiasso. Tu so se vsi skupaj javili v banki in Cupertini je hotel dvigniti 900 tisoč švicarskih frankov (okrog 200 milijonov lir) ter jih izročiti izsiljevalcem. Bančni funkcionarji so zasumili, da pri vsej operaciji nekaj ni v redu in so obvestili policijo, ki je aretirala in zaprla vse izsiljevalce in izsiljane.

Vzrok »ugrabitve« je vsota 200 milijonov lir, ki jih je Cupertino dolgov nekemu švicarskemu tovarnarju, ki ima tovarno v Bergamu. Kaže, da je milanski poslovnik skušal že enkrat »poravnati« dolg z nekritim čekom in zato naj bi se švicarski industrije obrnili na Padovanija. Leto je svoj čas delal za Cupertina, nato pa se je zaposlil pri drugih. Padovani si je za pomoč pri »preprčevanju« Cupertina, naj vrne denar — izbral Angelija in druga dva fant, od katerih je bil eden že obsojen zaradi nedovoljene posesti orožja in tatvine, drugi pa zaradi o polzkih dejanj.

Ceterivera se je tako zgledala pri Cupertinu. Ko so izvedeli, da ima in-

Film »Rappresaglia« je vzbudil val polemik zaradi načina, s katerim je režiser George Kosmatos (levo) orisal osebnost papeža Pia XII. in njegovo dejavnost med nacistično okupacijo Rima. Na sliki: Kosmatos in ameriški pisatelj Katz (desno) med sodno obravnavo, ki jo je proti njima sprožila neka papeževa nečakinja, ker da sta žalila papežev spomin

PROGRAMSKE IZJAVE PREMIERA NAVARRA

Navidezno popuščanje Francovega režima

Atentat sredi glavnega mesta Španije

MADRID, 12. — Novi španski ministrski predsednik Arias Navarro je danes podal svoje programske izjave pred španskim parlamentom »Cortes«. Arias Navarro sledi pokojnemu admiralu Carreru Blancu, ki je bil ubit ob nedavnem atentatu.

Današnji Navarroov govor dokazuje, da je prišlo, oziroma da bo prišlo v Španiji, do nekaterih družbenih premikov. Vse to je posledica dolgoletnega boja španskega ljudstva, delavcev, študentov, izobražencev in pripadnikov drugih slojev, ki uporno zahtevajo demokratizacijo javnega življenja.

Kaj je Francov režim pripravil nuditi za uvajanje demokratičnih svoboščin? Sodeč po Navarrovih besedah ne prav mnogo. Ministrski predsednik je namreč takoj poudaril potrebo po obrambi »javnega reda«, čeprav v okviru vladne akcije za izkoreninjenje vzrokov kršitev zakona in mirnega sožitja vseh slojev prebivalstva.

V zadnjih dneh se je v Španiji mnogo govorilo o možnosti ustvarjanja združenj in organizacij (morda političnih). Navarro je sicer omenil to temo, toda zelo megleno. Komentatorji pravijo, da bo morda dovoljevo ustvarjanje združenj le v okviru »Movimienta« to je edine politične organizacije, ki ima pravico do obstoja.

Tudi glede sindikalnega gibanja je bil Navarro zelo nejasen. Rekel je, da pripravljajo v tej zvezi novi zakon.

Edina bolj otipljiva demokratizacija pokrajinskih svetov. Zadevni zakon bodo predložili do 30. maja. Do 30. junija pa bo vlada predložila zakon o nezdružljivosti funkcij (s tem bi skušali razbiti politične in druge monopolne ozkega kroga ljudi).

V svojem govoru je Navarro izrecno omenil možnost, da bi Franco v doglednem času umrl. Zato je predsednik vlade pozval vse špance, naj sprejmejo odgovornosti, ki jih pritičijo, iz njegovega govora je bilo razvidno, da princ Juan Carlos ne bo postal državni poglavar pred Fracovo smrtjo.

V svojem govoru se je Navarro dotaknil vprašanja odnosov z Vatikanom. Nadalje je poudaril, da bo Španija še naprej izvajala prijateljsko politiko do arabskih držav.

Danes je skupina neidentificiranih mladeničev odvrgla več molotov v neko trgovino v središču mesta. Izbruhnil je požar, ki so ga gasilci le s težavo zadušili. Policiji se ni posrečilo prijeti atentatorjev.

Vrhovni svet vojaškega pravosodja je danes zaključil obravnavo priziva, ki ga je vložil Salvador Puig, ki je bil obsojen na smrt. Prevladuje mnenje, da bo sodišče potrdilo razsodbo prve stopnje.

OSVOBODILNA VOJSKA OBLEGA PHNOM PENH

KAMBOŠKA PRESTOLNICA POD TOPNIŠKIM OGNJEM

V Južnem Vietnamu se nadaljuje izmenjava vojnih ujetnikov

PHNOM PENH, 12. — Kamboška prestolnica je doživela včeraj enega od najhujših topniških ognjev v zadnjih mesecih. Po številu smrtnih žrtev in veliki gmotni škodi se lahko primerja nedavnemu bombardiranju leta 23. decembra lanskega leta in začetkom letošnjega februarja.

Po mnenju vojaških izvedencev so borci osvobodilne vojske (»rdci« Hmeri) namestili svoje topove kakih devet km od mesta in sicer na bregovih reke Prek Thnot blizu znanega Phaum Chek. V večini primerov je šlo za 105 mm topove ameriške proizvodnje, ki so jih borci osvobodilne vojske zaplenili v Nolovim četam. Bombardiranje se je začelo okoli 15. ure popoldne in v nekaj minutah je padlo na mesto več kot 70 granat. Nekateri izstrelki so povzročili velik požar vzdolž neke ulice v predmestju, kjer je na tisoče barak. Baje so vse zgozele. Požar se je širil z bliskovito hitrostjo.

V zaporu, ker je navil ceno kruha

TURIN, 12. — Orožniki so danes v tem mestu aretirali upravnika podjetja »Centrale del Pane«, najboljšo pomembne plemionske pekarnice, 51-letnega Luigijs Ferranda. Dolžijo ga, da je z goljufijo navil ceno kruha.

Politični proces na Portugalskem

LIZBONA, 12. — Pred lizbonskim posebnim sodiščem se je začela danes kazenska obravnava proti štirim osebami, ki so obtožene prevratniškega delovanja na področju glavnega mesta. Na zatozni klopi sedijo neki 20-letni univerzitetni študent, neki črnski zdravnik iz Mozambika, neki portugalski zdravnik in bančni uslužbenec Armando Cerqueira. Ta je obtožen tudi, da ni hotel služiti vojaškega roka. Vsi trije so v priporu.

Na farmaceutski fakulteti je policija zaplenila prejšnjo soboto tiskarski stroj za off-set, stroj za razpogezanje ter večjo količino promaganega materiala.

TERORISTIČNI NASTOP IRA

Bomba v angleški vojašnici: 10 težje in lažje ranjenih

Eksplodira pred menzo vojaškega šolskega zavoda

MAŠČEVANJE

Ker se mu je žena stalno izmikala in ni izpolnjevala svoje zakonske dolžnosti, je brezposelni neapeljski mornar Michele de Lucia sklenil, da se maščuje. Medtem ko je včeraj jutraj zenska, 30-letna Annunziata di Dato, še spala, je obupani Michele vstal, zgrabil steklenico solne kisline in z njo obilil sopogo.

Zenski je priskočila na pomoč izvidnica orožnikov, ki je šla mimo hiše de Luciovih in ki jo je žensko kričanje priključilo v stanovanje. Agenti so odpeljali di Datovo v bolnišnico, kjer so jo sprejeli s pridržano prognozo zaradi opeklin prve in druge stopnje.

De Lucia je že dalj časa govoril, da se počuti slabo, ker da se mu soproga izmika. Pred nekaj dnevi je poskusil samomor. Ko se je vrnil iz bolnišnice, se je znesel nad ženo.

LONDON, 12. — Močan peklenjski stroj je danes eksplodiral pred menzo vojaškega šolskega zavoda. Neki višji častnik je izjavil, da je bilo pri eksploziji ranjenih okoli deset ljudi, deloma vojakov in deloma civilistov. Dva ranjenca sta v kritičnem stanju.

Angleška policija meni, da gre za atentat pripadnikov irske revolucionarne armade (IRA).

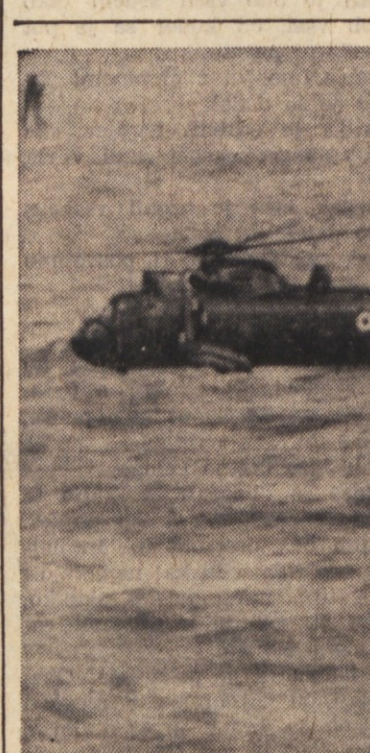
Vojaški zavod, kjer je prišlo do eksplozije, je v mestecu Latimer v Buckinghamshiru (osrednja Anglija). V njem prirejajo izpopolnjevalne tečaje večinoma za višje častnike. Sedaj je tam okoli 90 tečajnikov.

Kako so atentatorji spravili peklenjski stroj v vojašnico, ki je zastražena, je še vedno pravačva uganika. Stroj je eksplodiral ob 9. uri tik pred menzo, ko so bili tečajniki pri zajtrku. Kmalu nato je neki neznavec telefoniral na poveljstvo šole ter sporočil, da bo čez nekaj časa eksplodirala še druga bomba. Prebivalstvo je res slišalo nekoliko pozneje močno eksplozijo, domnevajo pa, da so drugi peklenjski stroj razstrelili topniški izvedenci.

PERUGIA, 12. — Od jutri se bo v vseh šolah Perugia pouk začel četrte ure bolj pozno. Tako je sklenil občinski odbor skupaj s šolskim skrbništvom v okviru načrta za boljše ureditev prometa.

S tem ukrepom naj bi preprečili, da bi se istočasno vozili v službo in v šolo uradniki, delavci in študentje, ki se v jutranjih urah tlačijo na avtobusih in povzročajo zastoje na ulicah v središču mesta. Če bo poskus uspel, bodo podobnih ukrep sprejeli tudi za uslužbence javnih uradov.

Pa je eksplodirala bomba v neki vojašnici v rezidenčni četrti Chelsea v Londonu. Bomba so neznanec vtihotapili v vojašnico z avtom.

Predvčerašnjim so ob obali zahodne in severne Evrope razsajali stitni vilharji, ki so zahtevali vsaj 20 človeških žrtev. Samo v Španiji je izgubilo življenje pet ljudi. Visoki valovi so v Belgiji poskodovali naspe. Povsod je gnojna škoda zelo velika. Pričakujejo, da se bo vreme še poslabšalo. Na sliki: zapuščen panamski ladja »Luthria« v Rokavskem prelivu. Helikopter išče morebitne preživele mornarje

zasedo. Med njihovo odsotnostjo so namreč ugrabitelji - kaže, da so bili vsi mladi - vdrlji v vilo in potprežljivo čakali na povratek družine Longhi. Med čakanjem so priredili tudi majhno požrtijo z živcevm, ki so ga našli v kuhinji.

Kot smo že dejali so se Longhijevi vrnili domov nekaj minut pred polnočjo s svojim »citroenom«, ki ga je industrijske parkiral pred vilo. Giusy, Enrico in njuna mati so se odpravili v hišo, Aldo Longhi pa se je ustavil še trenutek, da bi zaklenil avto. Komaj so vstopili so jih banditi napadli in zvezali na stolice z žico telefona, ki so ga že prej izklopili. Ob kričanju napadenih je prišel tudi Aldo Longhi, katerega so neprimerno udarili z brzostrelki in mu kopitom po glavi, da se je onesvestil. Dva bandita sta takoj nato odvedla mladega Enrica proti očetovemu avtomobilu, čeprav se je mladenič upiral. Banditi so se hitro oddaljili z Longhijevim »citroenom«, po nekaj kilometrih pa so zapustili to vozilo in nadaljevali beg z drugim.

Po pričevanju Enricove matere Giovanne so bili banditi mladi in zelo živčni. »Niso znali, kaj naj bi počeli — je izjavila ženska orožnikova — in so se stalno prepirali med sabo. Bala sem se, da bi začeli streljati in da bi nas pobili vse. Sprva nisem razumela zakaj ravnavo tako kruto, pozneje pa sem doumela, da niso bili pripravljeni na tak zločinski podvig, da so bili mladi in prestrašeni. Prav zato se bojim za usodo svojega sina«.

Giovanna Longhi je v pogovoru s časnikarji obnovila dramatičen napad banditov. Povedala je, da so napadalcu najprej združili vso družino v dnevni sobi in vprašali za južnjaški naglasom, kje je Franco, tretji sin Aldo Longhija, ki je včeraj odpotoval na počitnice. »Odklevali so — je povedala še ženska — preden so se odločili, koga bodo ugrabili. Eden je predlagal naj bi odvedli s seboj malo Giusy, nekdo drug pa ni soglašal s

tem prodlogom in zato so se banditi sprli. Nato so nas zvezali in so odvedli s seboj Enrica«.

Giovanna Longhi je še povedala, da se je prva razvezala mlada Giusy, ki je nato osvobodila še starš. Aldo Longhi je stekel do sosedev in telefonsko obvestil orožnike o ugrabitvi.

Po pričevanju matere ugrabljene Enrica so preiskovalci prepričani, da gre za neizkušene bandite in ne za kriminalno organizacijo, ki je odgovorna za ostale ugrabitve v severni Italiji. Verjetno pa je, da so banditi zelo dobro poznali navade družine Longhi in policija ne izključuje možnosti, da je med ugrabitelji kak vaščan. Zelo verjetno so banditi nameravali vdreti z orožjem v roki v vilo in odvesti Franca Longhija. Giovanna Longhi je namreč povedala, da so po navadi vsi člani družine zvečer doma. Le sinovi so izjemoma odšli na večerjo k znanecm.

Med iskanjem ugrabiteljev Enrica Longhija je policija aretirala štiri fante, ki so se vozili z avtom citroen, podobnem avtomobilu Aldo Longhija. Policija je ustavila avto, ker so fantje vozili prehitro in so imeli prižgane dolge luči. Ker so jim našli štiri samokrese, so jih priprli in prijavili sodišču zaradi nedovoljene posesti strelnega orožja. Priprti so 12-letni Claudio Gatti iz Milana, 33-letni Roberto Gatti tudi iz Milana, 23-letni Sauvour Bonomo iz Tunisa in 30-letni Filippo Marchese iz Potenze. Policija sumi, da bi bili lahko vpleteni v ugrabitev Enrica Longhija. Giovanna Longhi ni v njih spoznala napadalcev, kar pa je tudi razumljivo, saj so bili banditi, ki so odvedli Enrica, zakrinkani in jim je bilo videti samo oči.

Aldo Longhi je skupaj z dvema bratoma lastnik ene od največjih tovarn pohištva v Brianzi. Tovarnar se je preselil z družino šele pred kratkim v Medo, kjer si je dal zgraditi moderno vilo. Hišo obdaja velik vrt in je nekoliko izven vasi na osamljenem kraju.

PO SPOROČILU PISATELJEVIH PRIJATELJEV

Aleksander Solženicin aretiran včeraj v Moskvi

Kaže, da so ga agenti odvedli na zasliševanje, ker se ni odzval pozivu generalnega pravdnštva

MOSKVA, 12. — Agenti moskovske policije so danes aretirali znanega pisatelja Aleksandra Solženicina v njegovem moskovskem stanovanju in ga odvedli na zaslišanje na generalno državno pravdnštvo. Vest so sporočili pisateljevi prijatelji.

Pred nekaj dnevi je državni pravdnik Balašov pozval Solženicina na zasliševanje. Pisatelj je zavrnil poziv, češ da formalno ni u temeljen. Ko je ponovno dobil poziv, ga je ponovno zavrnil. Ob tej priložnosti je izjavil, da se ne bo zgledal na državnem pravdnštvu, ker da je poziv protizakonit. Dodal je, da bi morale sovjetske oblasti najprej osvoboditi oporeniške, ki so po krivem obtoženi protisovjetske dejavnosti, kaznovati tiste, ki so odgovorni za množične deportacije in same splošne zakon, preden lahko zahtevajo od drugih, da ga spoštujejo.

V skladu s svojo izjavo se pisatelj ni zgledal danes jutraj na pravdnštvo. Nekaj ur pozneje so na vrata njegovega stanovanja potrkali policijski agenti in ga odvedli na zasliševanje. V pozivu ni bil naveden vzrok zasliševanja, možne domneve pa so tri. Pravdnik bi lahko obtožil pisatelja protisovjetskega delovanja, lahko bi ga pa tudi dolžil, da je z objavo svoje knjige »Arhipelag Gulag« kršil določila sovjetskega zakonika o objavi knjig v tujini, lahko pa gre le za poskus ustrahovanja. Odkar je v Parizu izšla omenjena knjiga, so sovjetska občila zagnala veliko kampanjo proti Solženicinu. Moskovske oblasti sicer priznavajo, da so dogodki, ki jih opisuje Solženicin resnični, trdijo, pa, da objava knjige v tem političnem trenutku služi izključno mednarodni reakciji.

Zahodnoevropski komunisti

(Nadaljevanje s 4. strani)

nih posvetovanj in nekaterih znanih tradicij, udeleženci bruselske konference niso poudarjali enoglasnost ali monolitnost, temveč v prvi vrsti dober namen, da najdejo — kadar in kolikor je mogoče, ob spoštovanju različnosti — skupne odgovore na vprašanja, ki interesirajo vse. »Med komunističnimi partijami lahko obstajajo in gotovo tudi obstoje — različna gledišča in celo nasprotna si mnenja o nekaterih sodobnih problemih, je dejal Santiago Carrillo. »To pa ne bo oslabilo naše solidarnosti. Takšen pristop je bil označen tudi v skupni deklaraciji.

Zahodnoevropski komunisti so noudarili tudi pravico in obveznost vsake partije, da sama določa svojo politiko. Nekateri udeleženci so hkrati iznesli mnenje, da bi bilo koristno, ko bi prišlo tudi do posvetovanja vseh komunističnih partij kontinenta, in to v zvezi z obravnavanjem vprašanj, ki vse te partije zanimajo. Nekateri drugi so se zavzeli za svetovna posvetovanja starega tipa (n.p. predstavniki Grčije, Portugalske, Irske, Danske, ZR Nemčije, Luksemburga, Cipra). Znano je, da nekatere od udeleženk bruselske konference niso navdušene nad tem. Tako je to vprašanje ostalo odprto, kakor tudi ni našla mesta v zaključnih dokumentih negativna ocena politike komunistične partije Kitajske.

Potresi ob Etni

CATANIA, 12. — Bruhanju lave iz vulkanskega žrela na koti 1680 Etna in belemu dimu, ki uhaja iz glavnega kraterja se je v zadnjih urah pridružil nov pojav, ki je bil značilen za prvotno fazo delovanja vulkana; ponovno se je začela tresti zemlja. Danes so zabeležili dva potresna sunka. Pojav je bil najbolj izrazit v vasi Ragalna na južnem pobočju gore. Ljudje so zbežali na plan. Mnogi so prebili noč na polju. Jakost drugega potresnega sunka je bila 4. stopnje po Mercalli-jevi lestevici.

Nezadovoljiv odgovor

(Nadaljevanje s 1. strani)

In drugič se zato, ker da bi za tak pouk morala učitelja imenovati šolska oblast, ne pa da se ga je prostovoljno in brezplačno lotil šolnik - beneški Slovenci, ki je očitno samo ugodil elementarni želji prizadetih staršev in svojim nagibom v skladu z ustavno pravico svobodnega izražanja.

Ko so v preteklosti beneškim Slovincem odrekli narodnostne pravice so se sklicevali na trditve, da beneško ljudstvo samo noče teh pravic in da jih ne zahteva. Sedaj, ko so beneški Slovenci prej svojih laičnih in verskih kulturnih in emigrantskih organizacij in društev začeli svoje zahteve postavljati jasno in odločno, sedaj ko je narodnostna osveščenost beneških Slovencev dobila že značaj pravega narodnostnega prepoda, sedaj se jim odrekuje zakonite pravice s sklicevanjem na neke šolske določbe o fakultativnosti itd., ki pa — glej čudo — veljajo samo za beneške Slovence.

Toda resnica je vendarle ista prej kot slej: beneški otroci se ne smejo učiti v svoji materniščini ne le v državnih šolah, kot bi bilo v demokratični državi in po črki in duhu njene ustave naravno, pač pa niti v prostovolnem posloškem pouku. Nobena še tako lepo zvečena beseda ne more tega tragičnega dejstva zamkati. In v bistvu ga ne more zanaikati niti zagotovilo, da bodo lahko v prihodnje društva beneških Slovencev organizirala zasebne prostovoljne tečaje slovenskega jezika in da ne bodo naletela na težave, kot doslej, če bodo potrebovale zame sloške prostore, ker gre v tem primeru za društvene pobude zasebnega značaja in torej za pravico, ki ni vezana na nobena posebna oblastvena dovoljenja.

Sprico vsega tega moramo s glasno s predstavniki Slovenske skupnosti, Komunistične partije, Socialistične stranke in Furlanskega gibanja v deželnem parlamentu ponovno ugotoviti, da dežela ni dovolj odločno nastopila pri pristojnih šolskih in državnih oblasteh, ki so za to prepoved odgovorne, ter da se bo beneških Slovencev nadaljevala nedemokratična in raznarodovalna politika, ki je daleč od tistega novega duha, ki se uveljavlja tudi v nekaterih krogih večinske stranke v naši deželi in v korist izvajanja ustavnih in drugih določb, v korist priznavanja obstoja slovenske narodnostne manjšine in vidski pokrajini in v korist ustvarjanja novega demokratičnega sožitja v naši deželi.